

СПРАВКА				
ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 1 ОТ 2020 Г. ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И ПРОВЕЖДАНЕТО НА ИЗПИТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ				
№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
1.	Илка Алексиева - Директор на Частен професионален колеж по охрана и сигурност "Св. Георги Победоносец – получено по имейла на 17.09.2021 г.	<p>Предложение: към Наредба за изменение и допълнение на Наредба 1 за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация :</p> <p>Точка 4, да придобие следния вид: В ал. 7 се създава т. 5: „5. Засекретява писмените работи на всеки ученик за изпитите по чл.1, ал.2, т.1“</p> <p>Мотиви: Засекретяването касае провеждането на задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация в професионалното ОБРАЗОВАНИЕ. Към мотивите на наредбата за изменение е записано, че се отнася само за трета степен на професионална квалификация. Темите за изпитите за четвърта степен и за част от професията няма да се изтеглят централно от МОН и няма да имат нужда от засекретяване на писмените работи.</p>	Приема се. Предложението е отразено на систематичното му място в чл. 4, ал. 5, т. 6	
2.	Пенка Николова-получено по мейл на 23.09.2021	1.поради големия брой планирани дати , свързани с организацията, подготовката и провеждането на изпита, да се допълни на подходящо място в проекта наредбата на график на дейностите и задължения на съответните ангажирани в процеса лица - консултанти, учители, работодатели и т.н.	Не се приема	В чл. 10, ал. 4 от Наредбата е регламентиран срокът за провеждане на изпитите „Държавният изпит по ал. 1 за лица, навършили 16 години, обучавани за придобиване на първа, втора, трета и четвърта степен на професионална квалификация, се полага на дати, определени от училището или професионалния колеж, като

				<p>първата от тях е не по-късно от 15 работни дни след приключване на обучението, а в ЦПО - не по-късно от 10 работни дни след приключване на обучението на дати, посочени в профила на ЦПО в информационната система на НАПОО.“</p> <p>В чл. 4 ал. 2 и в чл. 7, ал. 1-4 подробно са разписани правомощията на съответните органи за определяне и обявяване на дати и срокове, свързани с организацията, подготовката и провеждането на изпитите.</p>
		2. В проекта на Наредба не е регламентирано, как се процедира, ако ученикът, заявил желание за полагане на изпит за трета СПК чрез защита на дипломен проект се откаже, как полага впоследствие изпита.	Не се приема	За всяка следваща изпитна сесия се подава заявление - Приложение № 1 към чл. 3, ал. 11 до директора на училището, в което ученикът избира формата на изпита
		3. Друг неуреден момент в проекта наредбата е как се процедира в случай, че в определения срок не бъдат представени необходимия брой рецензии.	Не се приема	В чл. 9б, ал. 1 от проекта е направена промяна - дипломен проект се рецензира от един рецензент.
3.	Екип педагогически специалисти от Професионална гимназия по електротехника и електроника – гр. Пловдив По мейл 09.21	<p>Имаме следните предложения:</p> <p>1. В § 8. Създава се чл. 15а, ал. 3, последното изречение " Оценката в брой точки се поставя въз основа на критериите и показателите, определени в националната изпитна програма.", предлагаме да отпадне текста "националната изпитна програма" и да се добави текст "(Приложение 3)" .</p> <p>Приложение 3 - Примерни критерии и показатели изпращаме в прикачен файл.</p> <p>Аргументация: В Националните изпитни програми (НИП) за дипломен проект - практическа част няма разписани критерии и показатели. За да бъдат равнопоставени учениците от различните учебни заведения и специалности е важно да се зададат единни критерии за оценяване на дипломен проект - практическа част. Някои от Националните изпитни програми вече са утвърдени и затова предложението ни е да се включат в допълнението към Наредба 1.</p> <p>2. Чл. 9а. ал. 1 след текста „посочено в заявлението по чл. 3, ал 11“ да се добави текстът „най-късно пет месеца преди началото на изпитната сесия“</p> <p>Аргументация: Примерно в зап. РД09-1809/31.08.2021 г. т. 2.2.1 а) Срок за подаване на заявления за втора, трета и четвърта степен – 03.02. – 18.02.2022 г., т.е. ученикът ще направи своя избор през февруари, а съгласно чл.9а (4) т. 3</p>	Не се приема	В т. 2 от Раздели III и IV от Националните изпитни програми (НИП) за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация са определени критериите и показателите за защита на дипломен проект и критерии за оценяване на индивидуалното практическо задание
		2. Чл. 9а. ал. 1 след текста „посочено в заявлението по чл. 3, ал 11“ да се добави текстът „най-късно пет месеца преди началото на изпитната сесия“	Приема се.	Предложението относно срока за

		индивидуалното задание трябва да е зададено четири месеца преди началото на изпитната сесия.	подаване на заявлението е отразено на систематичното му място – в чл. 3, ал. 11.	
		3. Чл. 15а. (стр. 6) има техническа грешка в номерацията на алинеите.	Приема се	
		4. В НИП липсват бланки за Индивидуално задание за изработване на дипломен проект – част практика на професията, както и бланка рецензия на дипломен проект част практика на професията – предлагаме да бъдат добавени такива като приложения към наредбата.	Не се приема	Никъде в наредбата не е посочено, че рецензията на дипломен проект в практическата част се изготвя по образец-Приложение към нея. Същото се отнася и до индивидуалното задание за разработване на дипломен проект в практическата част. Съгласно чл. 36, ал. 4 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПО) „Дипломният проект се изготвя по индивидуално задание и е теоретико-практическа разработка, в която се прилагат придобитите знания, умения и компетентности по специалност от професията.“
4.	Малинка Маринова Директор на ПГ по туризъм "Алеко Константинов" гр. Плевен –	В чл.4, ал.7 се създава т.5 „засекретяват писмената работа на всеки ученик“. Това означава ли, че при засекретяването ще се въвеждат фиктивни номера на писмените работи? Считаме, че не е нужно засекретяване тъй като писмените работи ще се проверяват в училище. Предлагаме текста на ал.7 т. 3 да бъде следния „квесторите приемат писмените работи на обучаемите и ги поставят в кафяв плик без да го запечатват и го предават на председателя на комисията по подготовка и провеждане на изпита заедно с протокола за дежурство“	Приема се. Предложението са отразени на систематичните им места в чл. 4, ал. 5, т. 6 и в чл.	

	получено по мейл на 7.10.21		4, ал. 7, т. 4.	
		А текстът на т. 5 да бъде следния: „комисията по подготовка и провеждане на изпита прошнурова и пронумерова папките с писмените работи на обучаемите заедно с протоколите за дежурство и ги предава на директора/ръководителя на обучаващата институция“	Приема се. Предложението е отразено на систематичното му място в чл. 4, ал. 7, т. 3.	
		<p>В Глава II ал.9 т.4 предлагаме следния текст: „ изготвя изпитен тест по всяка тема от националната изпитна програма за провеждане на изпита по чл.1, ал.2 в съответствие със съдържанието на националната изпитна програма и изискванията за броя, вида и тежестта на въпросите в теста, посочени в нея“</p> <p>- Да отпадне „база данни с въпроси“ – Учителите няма да могат тази година да изготвят толкова много въпроси и да се създаде такава база данни</p> <p>Мнението ни е, че измененията в Наредбата дават яснота и пълнота за организацията и провеждането на изпитите. Новите членове 9а – 9г да останат, защото те описват процедурата по провеждане на изпита чрез защита на дипломен проект.</p>	Не се приема	Изготвянето на „база данни с въпроси“ за съставяне на писмен тест“ е в зависимост от това дали е взето решение на педагогическия съвет при заявено желание на обучаемите за реализиране на правната възможност за изготвяне на писмен тест за всяка изпитна тема. Изготвянето на писмен тест е правна възможност за комисията по чл. 4, ал. 1, т. 4 и е обусловено от взетото решение на педагогическия съвет на училището. Базата данни е задължителна, за да се гарантира, че задачите от тестовете няма да се знаят предварително от обучаемите.
5.	Становище на Асоциация на индустриалния	Асоциацията на индустриалния капитал в България се запозна подробно с предлаганите промени в Наредба № 1 от 2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация. Предлаганите		

	<p>капитал получено по ел. поща на 13.10.2021 г.и качено в ПОК</p>	<p>текстове касаят някои съществени допълнения в процеса на обучение и придобиване на професионална квалификация, които разширяват възможностите за придобиване на III-та степен на професионална квалификация, което е положителен момент. Но те също така касаят не само системата на държавното образование, но засягат и центровете за професионално обучение на възрастни.</p> <p>АИКБ използва възможността отново да отвори дебат относно съществената разлика между обучението на възрастни и на деца, като се обмисли отново възможността за разработването на Закон за обучението на възрастните (тема, предлагана и обсъждана няколко пъти) или да се направи подобен отделен раздел в Закона за професионалното образование и обучение.</p> <p>В контекста на новите политики на ЕК, насочени към създаването на по-гъвкави механизми и бързи пътеки за привличане на възрастните към придобиване на професия или част от професия, включването им в ученето през целия живот, считаме, че подобно предложение би дало добавена стойност към бъдещото изпълнение на тези политики и въвеждането на нови инструменти.</p>		
		<p>Извън това предложение бихме искали да направим две предложения по отношение на предложените промени в Наредбата № 1:</p> <p>1. Относно възможността за защита на дипломна работа. Предлагаме да се добави възможност за връщане към писмен изпит по теория и индивидуално задание по практика, в случай на отказ от дипломен проект от страна на ученик/курсист за Центровете за професионално обучение, т.е. при обучението на възрастни. Мотивите за това са, че курсистите често са заети или безработни, които още в хода на обучението намират работа. Те могат да посочат един вид изпит, вследствие предвид промяна в тяхното социално, служебно, семейно положение, да преценят, че е по-удачно изпитът им да протече по друг, определен от закона, начин. Т.е. считаме, че в тази част разпоредбите следва да са по-гъвкави.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението не е съобразено с чл. 34, ал. 3 и чл. 36, ал. 4 от ЗПОО –провеждането на задължителния държавен изпит за придобиване на трета СПК чрез защита на дипломен проект е правна възможност, установена само за учениците при заявено тяхно желание, не и за курсистите в ЦПО.</p> <p>Не е законоустановено и понятието „отказ от дипломен проект“.</p> <p>Възможност за „връщане към писмен изпит по теория и индивидуално задание по практика“ в посочения от предложителя случай не е предвидена в ЗПОО и не следва да</p>

				се въвежда с подзаконовия акт за прилагането му.
		<p>2. Отново искаме да повдигнем темата за видеонаблюдението, което остана като задължение и за ЦПО. Изпълнението на това условие затруднява изключително много централите и много работодатели отказват да обучават и да провеждат практически изпити на територията на предприятието именно заради изискването за видеонаблюдение. Следва да се има предвид, че не малка част от изпълняваните от ЦПО обучения са свързани именно със заявки от работодатели и през последната година, освен поради наложените ограничения във връзка с пандемията, ЦПО загубиха и договорирани обучения заради поставеното изискване. Този проблем остана въпреки стотиците протестни становища на ЦПО и към момента те са в позиция по-скоро да нарушават разпоредбата, само за да могат да работят. Единственият случай, в който АИКБ е категорично за видеонаблюдение, независимо от доставчика му, са обученията и изпитите за получаване на Свидетелството за управление на МПС, независимо от категорията.</p> <p>АИКБ подкрепя и принципно приветства всяка по-строга регулация в системата на училищното образование, като счита, че това допринася за неговото качество, но е твърдо против строгата регулация при обучението на възрастни, тъй като това все повече отблъсква както ЦПО, така и самите обучаеми да се включат в процеса на учене през целия живот или да придобият нова квалификация.</p> <p>Моля да се обсъдят дадените от нас предложения, включително темата може да бъде засегната и в рамките на следващия Консултативен съвет по ПОО.</p>	Не се приема	За да се спазва принципа на равнопоставеност на обучаемите-участници в изпитния процес се налага създаването на едни и същи условия и на еднакви критерии при провеждането на държавния изпит за придобиване на СПК. Видеозаснемането е задължително за изпита в частта по теория на професията, която се осъществява в учебни зали.
6.	Становище от Съюз на стопанска инициатива – получено по ел. поща на 18.10.2021 г. и качено в ПОК	<p>Подкрепяме създаването на възможността изпитът за придобиване на трета степен на професионална квалификация при заявено желание от страна на ученика да се провежда чрез защита на дипломен проект в теоретична и в практическа част.</p> <p>1. Същевременно считаме, че е необходимо в чл. 9г, регламентиращ хипотезите при неуспешна защита чрез дипломен проект или неявяване на защита на дипломния проект, да се регламентира още една възможност освен представянето на нова разработка на същата тема или разработването на дипломен проект по ново индивидуално задание, а именно подаване на заявление за явяване на писмен изпит по теория и индивидуално задание по практика. Тази възможност следва да бъде предоставена във всеки един момент след подаване</p>	Приема се частично	Предложението не е съобразено с чл. 34, ал. 3 и чл. 36, ал. 4 от ЗПОО –провеждането на задължителния държавен изпит за придобиване на трета СПК чрез защита на дипломен проект е правна възможност, установена само за учениците при заявено тяхно желание, не и за курсистите в ЦПО.

		<p>на заявлението за полагане на изпит чрез защита на дипломен проект. Това ще облекчи обучаемите (независимо дали са ученици или възрастни в центровете за професионално обучение) и ще ги насърчи да се възползват от новия институт, тъй като ще имат възможност във всеки един момент да се върнат към традиционния писмен изпит и индивидуално практическо задание.</p>		<p>Право да заявят своето желание за формата на изпита за придобиване на СПК, с изключение на придобиването на III СПК чрез защита на дипломен проект, за всяка дата за изпит имат и курсистите в ЦПО – лица, навършили 16 години, подавайки заявление по чл. 3, ал. 11. За учениците е въведена възможност за промяна формата на изпита за следваща сесия.</p>
		<p>2. Същевременно вземаме повод от настоящото обществено обсъждане да поставим отново въпроса за създаденото задължение за осъществяването на видеозапис в помещенията за размножаване на изпитните материали от началото до края на размножаването, както и във всички изпитни зали от началото до края на изпита. В обхвата на това са включени и изпитите за придобиване на професионална квалификация по част от професия в професионалното обучение (чл. 1, ал. 2, т. 2 и т. 3), каквито се провеждат от центровете за професионално обучение. Това изискване е изключително обременително по отношение на центровете за професионално обучение. Те нямат нито техническа, нито финансовата възможност да обезпечат подобно видеозаснемане, особено във връзка с продължителната епидемична обстановка и постоянните ограничения, които те имат при осъществяване на дейността си. Още повече, че организацията на тяхната дейност позволява обучението и самите изпитите да се провеждат извън обучителния център, в близост до безработните лица по места, за да се насърчи тяхното включване като възрастни в обучение.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>За да се спазва принципа на равнопоставеност на обучаемите, участници в изпитния процес се налага създаването на едни и същи условия и на еднакви критерии при провеждането на изпитите за придобиване на СПК. Видеозаснемането е задължително за изпита в частта по теория на професията, която се осъществява в учебни зали.</p>
7.	<p>Становище от НАПОО - получено чрез Ивентис на 14.10.2021 г.</p>	<p>Във връзка с публикувания проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 19 февруари 2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, НАПОО има следните конкретни предложения за изменение и допълнение в отделни текстове, които да улеснят нейното прилагане при осъществяване на професионално обучение в ЦПО, които по силата на чл. 18, т. 6 от ЗПОО са част от институциите в системата на ПОО в България:</p> <p>1. Чл. 2, ал. 4 на Наредбата текстът „.....съгласуване с представители на</p>		<p>В чл. 2, ал. 4 съответства на чл. 37, ал. 2 от ЗПОО. С</p>

		<p>работодателите и на работниците и служителите“ да бъде допълнен с „при необходимост“.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>предложението чрез подзаконовия акт се „допълва“ законната разпоредба, което е недопустимо.</p>
		<p>2. В чл. 4, ал 2, т. 6 на Наредбата да отпадне обявяването на интернет - страницата на ЦПО на датата, началния час и мястото на провеждане на изпит, както и срока и мястото на оповестяване на резултатите от двете части на изпита и окончателната оценка най- късно до 3 работни дни преди датата на провеждане на изпита. Да се добави следния текст: „Датата на провеждане на изпит/държавен изпит част по теория на професията и част по практика на професията да се обявява в профила на центъра в ИС на НАПОО, както и на видно място в офиса на ЦПО. Мотив: Не всички лицензирани ЦПО имат интернет страница. В чл. 49б, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) не се съдържа регламентирано изискване при лицензиране ЦПО да доказват наличие на интернет-страница.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложението за публично обявяване на датата, началния час и мястото за провеждане на изпита, както и срока и мястото за оповестяване на резултатите от него на общодостъпно място в лицензирания център, както и в профила на центъра в ИС на НАПОО е уредено в съществуващия текст на Наредбата - чл. 4, ал. 2, т 6. Не е променена разпоредбата за обявяването на горепосочените дати, срокове и място за провеждане на изпит на интернет страницата на ЦПО, тъй като се счита, че съвременен обучителен център не би могъл да функционира успешно без наличието на такава страница.</p>
		<p>3. Да отпаднат изискването на чл. 4, ал. 2, т. 9 от наредбата за „видеозапис“ и изискването на чл. 4, ал. 2, т. 10 от наредбата за „аудиозапис“ в ЦПО. Мотиви: НАПОО не разполага със софтуер, който да бъде предоставен на ЦПО. Ако центровете за професионално обучение ще организират осъществяване на видеозапис, то следва да отговорят на изискванията на Закона за частната охранителна дейност и на ЗЗЛД. Считаме, че това е необоснована допълнителна финансова тежест за лицензираните центрове, за която няма законово изискване. В Наредбата не е ясно регламентирана организацията и осъществяването на видеонаблюдението: кой ще наблюдава тези видеозаписи и при какви условия</p>	<p>Не се приема</p>	<p>За да се спази принципът на равнопоставеност се налага създаването на едни и същи условия при провеждането на изпитите за придобиване на СПК. Видеозаснемането е задължително за изпита в частта по теория на професията, която се осъществява в учебни зали и приключва в часа на последния предал писмената си работа.</p>

		<p>същите ще бъдат достъпни за разглеждане, кой ще има достъп за разглеждане на видеофайловете, съществува ли възможност да се манипулират тези записи и ако камерите са монтирани и въведени в експлоатация от нелицензирана охранителна фирма, същите ще бъдат ли достоверни, кой ще определя тези случаи, видеонаблюдението в реално време ли ще се осъществява и от кого, какъв е срокът за съхраняване на видеофайловете?</p> <p>Освен това разпоредбата на чл. 49б, ал. 2, т. 7 от ЗПОО предполага възможността ЦПО да провежда професионално обучение в наета материално–техническа база, в която не би могло да се организира „видеозапис“ или „аудиозапис“.</p> <p>В случаите на провеждане на изпит при завършване на професионално обучение, възложено от възложител, който предоставя своята база въз основа на сключен договор, също се възпрепятства изпълнението на чл.4, ал. 2, т. 9 и 10 на Наредбата.</p> <p>Ако все пак този текст остане следва да бъде конкретизирано изискването на чл. 4, ал. 2, т. 9 от Наредбата за „видеозапис“, като се даде определение за „начало и край на изпита“. С оглед изискването за минимална продължителност на изпита в съответствие с чл. 3, ал. 6 и ал. 7 от Наредбата, следва да се разпише дали видеозаписа продължава и в случаите, когато всички обучаеми лица са предали по–рано работите си и са напуснали помещението или въпреки това обстоятелство и с цел да се докаже от страна на обучаващата организация, че продължителността на изпита е спазена, видеозаписът на „празна стая“ да продължава.</p>		<p>Видеозаснемането се ползва, като доказателство за правилното провеждане на изпита. Видеоматериалите се съхраняват до 3 месеца след провеждането на изпита в училището/обучаващата институция, както е уредено и в действащата Наредба . Относно наемането на зала за провеждане на изпит, ЦПО биха могли да сключат договор с училище, където всички условия за видеозапис и аудиозапис са на лице.</p> <p>Поставените въпроси са от организационен характер и се решават конкретно от обучаващата институция.</p>
		<p>4. В чл. 4, ал. 9, т. 5, текста: „...и съставя протокол за изтеглената тема, в който вписва коя е изтеглената тема, името и фамилията на изтеглилия темата, в коя зала и в колко часа я е изтеглил“ е неприемлив и следва да отпадне.</p> <p>Мотив: В протокола за дежурство, ном. № 3-82 има оставено място да се запише наименованието на изтеглената изпитна тема или тест, кога започва изпита – част по теория и кога ще завърши. Всичко останало е нова административна тежест на и без това претоварените комисии.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Този текст в Наредбата е от самото ѝ приемане и до момента не е създал затруднения за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията. Наличието на такъв протокол е доказателство за случващото се при провеждане на изпита и съвсем не е административна тежест. Това е въпрос на организация на изпита в обучаващата институция.</p>

				Предварително може да се разработи бланка, която в деня на изпита се попълва.
		5. Текстът на чл. 10, ал. 2 на Наредбата да бъде допълнен, както следва: „.....центърът за професионално обучение ЦПО е преустановил дейността си поради прекратяване правата по лицензията или отнемане на лицензията преди провеждане на държавния изпит – част по теория и част по практика в училище, определено от началника на съответното регионално управление на образованието.	Приема се частично	Липсват изложени мотиви. Чл. 10, ал. 2 визира случаите и обстоятелствата, при които държавният изпит се провежда в училище, определено от началника на съответното РУО, а не и момента на настъпването на конкретните обстоятелства, тъй като е ясно, че се касае за настъпването им в период, предхождащ провеждането на изпита.
		6. Да отпаднат от чл. 3, ал. 4, чл. 3, ал. 10 и чл. 10, ал. 4 на Наредбата текстовете, регламентиращи право на НАПОО да определя годишен график за провеждане на държавните изпити, поради липса на законова разпоредба в чл. 42 ЗПОО. Мотиви: – Държавните изпити за придобиване на квалификация не могат да бъдат поставяни под ограничение с годишен график, съставен и утвърден от НАПОО, тъй като всеки курс има своя динамика на обучение. Професионалното обучение в ЦПО се организира през цялата календарна година, като голяма част от проведените обучения (около 80%) са по програми за заетост към МТСП, около 15 % по заявка на работодател и едва 5 % по заявка на физически лица. Тази тенденция ще се задържи и в следващия програмен период 2021-2027 г. на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Темпото и организацията на обучение в ЦПО е различно - от м. януари до м. декември, с различен срок на обучение в зависимост от формата на обучение и степента на квалификация на изучаваната професия и специалност – до 6 месеца, до 1 година, до 1,5 години. Много хора, загубили работата си имат нужда от преквалификация, за да получат документ и започнат нова работа. Понякога се налага обучаваното лице да е приключило курса и да чака да се яви на изпит след 15 дни, с което рискува да загуби работното си място. Работодателите очакват след приключване на курса обучените лица да започнат работа веднага. Това	Приема се	

		<p>поражда необходимостта обучението на възрастни да бъде по – гъвкаво, което категорично отхвърля фиксиране на изпитни дати от НАПОО, за която и да е обучаваща институция.</p> <p>– Абсурдно е прилагането на цитирания по-горе текст от чл. 3, ал. 4 за придобиване на професионална квалификация по част от професията, за актуализиране или разширяване на придобитата професионална квалификация по специалност от професия, поради голямото разнообразие на тематиката на курсовете и сроковете за тяхното провеждане.</p> <p>– Държавният изпит за придобиване на професионална квалификация в две части се провежда в два дни, което прави думата „дата“ в текста: „изпитна сесия/дата за изпит“ подвеждаща и некоректна.</p> <p>Предложение: В чл. 10, ал. 4 текста: „а в ЦПО – държавният изпит се провежда два пъти в месеца на дати, определени в годишен график, утвърден от НАПОО“ да се замени с текст: „а в ЦПО – държавният изпит се провежда на дати, определени в график, утвърден от директора на центъра, но не по-късно от 10 работни дни след приключване на обучението. Датите за изпит/държавен изпит част по теория на професията и част по практика на професията се вписват задължително в профила на ЦПО в ИС на НАПОО.“ Това се налага във връзка с осъществявания последващ контрол на дейността на лицензираните центрове от страна на НАПОО.</p> <p>Нормативно основание за това предложение: т. 7 от Приложение № 2 към чл. 5, ал. 4 от Наредба № 2 от 22.06.2018 г. за документите за професионално обучение на лица, навършили 16 години и чл. 50, ал. 4 от ЗПОО.</p>	<p>Приема се</p>	
		<p>7. Текстът на чл. 11, ал. 2 на Наредбата да бъде допълнен, както следва: „.....центърът за професионално обучение /ЦПО/ е преустановил дейността си поради прекратяване правата по лицензията или отнемане на лицензията преди провеждане на държавния изпит – част по теория и част по практика в училище, определено от началника на съответното регионално управление на образованието.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Липсват изложени мотиви.</p> <p>Приема се само допълнението в текста относно правата по лицензията, за прецизност.</p> <p>Чл. 11, ал. 2 визира случаите и обстоятелствата, при които държавният изпит се провежда в училище, определено от началника на съответното РУО, а не и момента на настъпването на конкретните обстоятелства, тъй като е ясно, че се касае за период,</p>

				предхождащ провеждането на изпита.
		8. Текстът на чл. 12, ал. 1 да бъде допълнен, както следва: Изпитът за придобиване на професионална квалификация по част от професията, както и за актуализиране или разширяване на професионалната квалификация, се полага след успешното приключване на професионалното обучение по рамкови програми Д и Е на дати, посочени в профила на ЦПО в ИС на НАПОО.	Приема се	
		9. В чл. 14, ал. 5 текста „се съхраняват 5 години“ да се замени с текст: „се съхраняват 1 година“, както е в чл. 104 от ЗПУО: „Документацията, свързана с организирането и провеждането на държавните зрелостни изпити, се съхранява в едногодишен срок, а окончателните протоколи с изпитните резултати се съхраняват със срок постоянен.“	Приема се	
		10. Да отпадне алинея 2 на чл. 16 – Текстът е записан в чл. 4, ал. 2, т. 7.	Не се приема	Чл. 4, ал. 2, т. 7 касае задълженията на директора на обучаващата институция, а чл. 16, ал. 2 регламентира правата на обучаемия да се запознае с рецензията на писмената си работа при провеждане на задължителни държавни изпити, с изключение на изпита за придобиване на трета степен на професионална квалификация чрез защита на дипломен проект, както и на държавни изпити за придобиване на професионална квалификация.
		11. Приложение 1 към чл. 3, ал. 11 – Заявление за допускане до държавен изпит/изпит за придобиване на професионална квалификация не е приложимо за ЦПО. Следва да се допълни по коя професия и специалност от СППОО лицето заявява своето желание да бъде допуснато до държавен изпит/изпит.	Не се приема	В заявлението по чл. 3, ал. 11 се посочва само желанието на обучаемия да положи държавен изпит или изпит за придобиване на професионална квалификация

				на съответна сесия/дата и предпочитания начин на явяване – изпитна тема или писмен тест, или защита на дипломен проект, като тази последна колона не е приложима за курсистите в ЦПО, респ. няма да се попълва от тях, а само от учениците
		12. Необходимо е ясна демаркация тази Наредба прилага ли се за държавен изпит/изпит за признаване на професионална квалификация при процедури за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене.	Не се приема	Съгласно чл. 40, ал. 6 от Закона за професионално образование и обучение (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2016 г., в сила от 01.08.2016 г.) за признаване на степен на професионална квалификация изпитът по ал. 4, т. 2 е държавен и се организира в съответствие с чл. 36, а за признаване на професионална квалификация по част от професия изпитът по ал. 4, т. 2 се организира в съответствие с чл. 37, ал. 2. В случая приложима е разпоредбата на чл. 40, ал. 6 от ЗПОО.
8.	Сдружение „Дружество за заетост на безработни лица – ДЕМО“ вх. № 1103-223/18.10.2021 г.	В разпоредбата на чл.3, ал.4 изразът „дата за изпит“ се заличава. Чл. 3. (4) За всяка изпитна сесия/дата за изпит, определена от Националната агенция за професионално образование и обучение, обучаваните по една и съща специалност от професия в училището или в обучаващата институция полагат изпита в частта по ал. 1, т. 1 по една и съща изпитна тема или писмен тест по същата изпитна тема. Разпоредбата добива следната редакция: Чл. 3. (4) За всяка изпитна сесия, определена от Националната агенция за професионално образование и обучение, обучаваните по една и съща специалност от професия в училището или в обучаващата институция полагат изпита в частта по ал. 1, т. 1 по една и съща изпитна тема или писмен тест по същата изпитна тема.	Не се приема	В текстовете в Наредбата определянето на дати за изпит в годишен график от НАПОО е заменено с полагането на изпита „на дати, посочени в профила на ЦПО в информационната система на НАПОО.“ В чл. 3, ал. 4 и ал. 10, както и в чл. 10, ал. 4 от Наредбата са въведени различни понятия – изпитна сесия или дата за изпит, които се използват с оглед спецификата на

				<p>организацията на дейностите в различните институции, в които се провежда изпит за придобиване на професионална квалификация</p>
		<p>В разпоредбата на чл. 3, ал. 10 изразът „дати, определени“ се заличава. Чл.3. (10) Лицата, придобили право да полагат изпит по чл. 1, ал. 2, могат да се явяват на неограничен брой изпитни сесии/дати, определени в годишен график, утвърден от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО), до успешното му полагане. Разпоредбата добива следната редакция: Чл.3. (10) Лицата, придобили право да полагат изпит по чл. 1, ал. 2, могат да се явяват на неограничен брой изпитни сесии в годишен график, утвърден от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО), до успешното му полагане.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 3, ал. 4 и ал. 10, както и в чл. 10, ал. 4 от Наредбата са въведени различни понятия – изпитна сесия или дата за изпит, които се използват с оглед спецификата на организацията на дейностите в различните институции, в които се провежда изпит за придобиване на професионална квалификация В текстовете на Наредбата определянето на дати за изпит в годишен график от НАПОО е заменено с полагането на изпита „на дати, посочени в профила на ЦПО в информационната система на НАПОО.“</p>

		<p>В разпоредбата на чл. 3, ал. 11 изразът „дата“ се заличава.</p> <p>Чл.3. (11) Обучаемите, които желаят да бъдат допуснати до изпит по чл. 1, ал. 2 за придобиване на професионална квалификация, подават заявление до директора/ръководителя на обучаващата институция, в която се обучават (приложение № 1), за всяка изпитна сесия/дата, когато желаят да се явят на изпит.</p> <p>Разпоредбата добива следната редакция :</p> <p>Чл.3. (11) Обучаемите, които желаят да бъдат допуснати до изпит по чл. 1, ал. 2 за придобиване на професионална квалификация, подават заявление до директора/ръководителя на обучаващата институция, в която се обучават (приложение № 1), за всяка изпитна сесия, когато желаят да се явят на изпит.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В текстовете в Наредбата определянето на дати за изпит в годишен график от НАПОО е заменено с полагането на изпита „на дати, посочени в профила на ЦПО в информационната система на НАПОО.“</p> <p>В чл. 3, ал. 4 и ал. 10, както и в чл. 10, ал. 4 от Наредбата са въведени различни понятия – изпитна сесия или дата за изпит, които се използват с оглед спецификата на организацията на дейностите в различните институции, в които се провежда изпит за придобиване на професионална квалификация.</p>
		<p>В разпоредбата на чл. 4, ал. 1 са предвидени общо шест комисии, като във връзка с необходимостта центровете да осигурят членове за всяка една комисия, следва текстовете на Наредба № 1 да бъдат прецизирани. Считаме, че комисиите по чл. 4, ал. 1 т. 1 и т. 2 могат да бъдат обединени в една „комисия по допускане, подготовка и организация на изпита“. В чл. 4, ал.1, т. 3, е предвиден квестор, като същият (във връзка с описаните правомощия в чл. 4, ал.7) е част от комисията по подготовка и организиране на изпита и е част от състава ѝ, съгласно разпоредбата на чл.4, ал.2, т.4 от Наредба № 1. Относно комисиите по чл.4, ал. 1 от Наредба № 1, липсва нормативна забрана едно лице да бъде член на повече от една комисия. Въпреки това в чл. 4, ал. 9 от Наредбата се казва, че комисията по т.4 (за подготовка и оценяване на изпита) съставя и размножава изпитните билети и/или изпитния тест в деня на изпита в присъствието на директора/ръководителя на обучаващата институция и членовете на комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията; В разпоредбата на чл.4, ал.1 т.4 следва да се заличи</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Дейностите на всяка от комисиите са разграничени предвид спецификата във функциите им и се осъществяват в различен период - преди и по време на организиране и провеждане на изпита, което не дава основание за „обединяването“ на комисиите. Неправилен и несъобразен с чл. 4, ал. 7 е изводът, че квесторът е част от състава на комисията по чл. 4, ал. 1, т. 2 – видно от текста на чл. 4, ал. 1, т. 3 квесторът не е в състава на нито една от изброените комисии. Няма</p>

		<p>„подготовка“, тъй като тя се включва в правомощията на комисията по чл.4, ал.1 т.2</p>		<p>забрана в текстовете на Наредбата за включване на едни и същи лица в различните комисии.</p>
		<p>Чл. 4. (1) Подготовката, организирането и провеждането на изпитите по чл. 1, ал. 2 се извършват от:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. комисия по допускане до изпита; 2. комисия по подготовка и организиране на изпита; 3. квестори за изпита - част по теория на професията; 4. комисия за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията; 5. комисия за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията; 6. комисия за придобиване на професионална квалификация. <p>Разпоредбата добива следната редакция: Чл.4. ал.1 т.1 се променя както следва: „комисия по допускане, подготовка и организация на изпита“. Чл.4, ал.1 т.2 се заличава, Чл.4, ал.1 т.3 се заличава, В чл.4, ал.1 т.4 изразът „за подготовка“ се заличава т. 4 става т .2 т.5 става т.3 т. 6 става т.4 Чл. 4. (1) Подготовката, организирането и провеждането на изпитите по чл. 1, ал. 2 се извършват от:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. комисия по допускане, подготовка и организиране на изпита; 2. (предишна т.4) . комисия за оценяване на изпита - част по теория на професията; 3. (предишна т.5) . комисия за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията; 4. (предишна т.6) комисия за придобиване на професионална квалификация. 	<p>Не се приема</p>	<p>Дейностите на всяка от комисииите са разграничени предвид спецификата във функциите им и се осъществяват в различен период – преди и по време на организиране и провеждане на изпита, което не дава основание за „обединяването“ на комисии. Няма забрана в текстовете на Наредбата за включване на едни и същи лица в различните комисии.</p>
		<p>В разпоредбата на чл. 4, ал. 2 от Наредба № 1, която регламентира правомощията на „директора/ ръководителя на обучаващата институция“, следва да се актуализира разпоредба на т. 5, като се даде възможност същият да определи дата за полагане на изпита, която дата е съобразена с утвърдения годишен график на сесииите по чл.3, ал.10 и вземайки предвид получените заявления от обучаемите се лица по чл.3, ал. 11.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Правомощията на директора на училището по чл. 4, ал. 2, т. 5 от Наредбата са допълнени и прецизирани, а чл. 7 е допълнен в ал. 3 и с ал. 4 по отношение определяне от директора на датите за изпит за всяка изпитна сесия в случаите на защита на дипломен проект.</p>

				С направената промяна в чл. 3, ал. 10 обаче НАПОО вече не утвърждава годишния график с датите за явяване на изпит от курсистите в ЦПО, респ. датите се определят от ръководителя на обучаващата институция и се обявяват в профила на ЦПО в информационната система на НАПОО.
		<p>Разпоредбата на чл.4, ал.2, т.5 се променя както следва:</p> <p>Чл. 4, ал.2 Директорът/ръководителят на обучаващата институция:</p> <p>5. определя датата, началния час и мястото на изпита по чл.1, ла.2 за частта по теория на професията и за частта по практика на професията, като същата следва да бъде съобразена с утвърдения годишен график за изпитни сесии по чл.3, ал.10;</p>	Приема се частично	Направено е допълнение в т. 5 относно обявяване на датата, началния час и мястото на провеждане на изпита чрез защита на дипломен проект, също така и в чл. 7, ал. 3 и ал. 4 е уредено правомощието на директора на училището да определя датата за провеждане на този изпит. В чл. 4, ал. 2, т. 6 е допълнено правомощието на ръководителя на обучаващата институция, а с направената промяна в чл. 3, ал. 10 НАПОО вече не утвърждава годишния график с датите за явяване на изпит от курсистите в ЦПО, респ. датите се определят от ръководителя на обучаващата институция и се обявяват в профила на ЦПО в информационната система на НАПОО.

		<p>Във връзка с въведеното изискване за видеозапис „в помещенията за размножаване на изпитните материали от началото до края на размножаването, както и във всички изпитни зали от началото до края на изпита“, и изричаната разпоредба за минимална астрономическа продължителност на същия, следва да се актуализира Наредбата с оглед ясна регламентация на термина „край на изпита“.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изпитът приключва в часа на последния предал писмената си работа.</p>
		<p>В разпоредбата на чл. 4, ал.2, т.9 след изреча „от началото до края на изпита“ се добавя изреча: „За край на изпита се приема и когато всички обучаеми лица са предали работите си преди изтичане на определеното време Нов текст на разпоредбата на чл. 4, ал.2, т.9 9. организира осъществяването на видеозапис в помещенията за размножаване на изпитните материали от началото до края на размножаването, както и във всички изпитни зали от началото до края на изпита; За край на изпита се приема и когато всички обучаеми лица са предали работите си преди изтичане на определеното време; видеозаписите се съхраняват до 3 месеца след провеждането на изпита по чл. 1, ал. 2 в училището/обучаващата институция;</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Изпитът приключва в часа на последния предал писмената си работа.</p>
		<p>Във връзка с предложените по-горе промени, свързани с обединяване на комисии по чл.4, ал.1, следва да бъдат правени следните промени: Чл. 4, ал.5 се заличава, като мотивите са следните: в чл.4, ал.5 се регламентират правомощията на „комисията по подготовка и провеждане на изпита“ (чл.4, ал.1, 2 от Наредбата).</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Невярно е посочено наименованието на комисията, чиито правомощия се регламентират в чл. 4, ал. 5 – касае се до комисията за подготовка и организиране на изпита. Дейностите на всяка от комисииите са разграничени предвид спецификата във функциите им и се осъществяват в различен период, респ. преди и по време на организиране и провеждане на изпита, което не дава основание за „обединяване“ на комисии.</p>
		<p>Предложенията, изложени по-горе целят улесняване работата на ЦПО и създаване на една обща комисия по комисия по допускане, подготовка и организиране на изпита. В чл. 4, ал.5, т. 1 като правомощие на комисията по чл.4, ал.1, 2 от Наредбата е посочено, че тя „взема решение за мястото на</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Невярно се интерпретират текстовете на чл. 4, ал. 2, т. 5 и т. 6 от Наредбата – в тях е уредено</p>

		<p>провеждане на изпита“, като в същото време това е предвидено като изрично правомощие на директора/ръководителя на обучаващата институция по чл.4, ал.2, т.5 и т.6 от Наредбата, поради което предлагаме разпоредбата на т.1 от ал. 5 да отпадне изцяло.</p>		<p>правомощието на посочените лица да обявяват мястото за провеждане на изпит, а решението за мястото на провеждане на изпита е правомощие на комисията по подготовка и организиране на изпита .</p>
		<p>Чл.4, ал.4 Комисията по ал. 1 т.1 1. Взема решение за допускане или недопускане на обучаваните до изпитите по чл. 1, ал.2 за съответната изпитна сесия, определена от НАПОО; 2. Изготвя протокол за допускане до изпит съгласно приложение № 2 към чл.7, т.2 от Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (ДВ бр. 66 от 2016 г.) или приложение № 1 към чл. 5, ал.3 от Наредба № 2 от 2018 г. за документите за професионалното обучение на лица, навършили 16 години (ДВ бр. 57 от 2018 г.) 3. Уведомява допуснатите и недопуснатите до изпит за придобиване на професионална квалификация, обучавани лично или чрез родителите, настойниците, попечителите им или лицата, които полагат грижи за тях; 4. (предишна чл.4, ал.5, т.2) определя работното място на всеки обучаем; 5. (предишна чл.4, ал.5, т.3) взема решение за осигуряване на самостоятелни зали за лица с увреждания над 16 години или за ученици със специални образователни потребности, които се обучават интегрирано - по преценка на екипа за подкрепа за личностно развитие в училището; 6. (предишна чл.4, ал.5, т.4) организира провеждане на устен изпит за ученици със специални образователни потребности и за лица с увреждания над 16 години, които не могат да полагат писмен изпит, след представяне на медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето; 7. (предишна чл.4, ал.5, т.5) осигурява протоколи за дежурство при провеждане на изпита - частта по теория на професията съгласно приложение № 2 към чл.7, т.2 от Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Дейностите на всяка от комисииите са разграничени предвид спецификата във функциите им и се осъществяват в различен период, респ. преди и по време на организиране и провеждане на изпита, което не дава основание за „обединяване“ на комисии.</p>

		<p>или приложение № 1 към чл.5, ал.3 от Наредба № 2 от 2018 г. за документите за професионалното обучение на лица, навършили 16 години, и други необходими материали за провеждане на тази част от изпита;</p>		
		<p>Във връзка с направените по-горе предложения за промяна на чл.3, ал.10, разпоредбата на чл.10, ал.4 се предлага след изрече „а в ЦПО – държавния изпит се провежда два пъти в месеца на дати“ да се добави „съответстващи на сесията...“</p> <p>Чл.10 (4) Държавният изпит по ал. 1 за лица, навършили 16 години, обучавани за придобиване на първа, втора, трета и четвърта степен на професионална квалификация, се полага в сесии, определени от училището или професионалния колеж, като първата от тях е не по-късно от 15 работни дни след приключване на обучението, а в ЦПО - държавният изпит се провежда два пъти в месеца на дати, определени в годишен график, утвърден от НАПОО.</p> <p>Нов текст на разпоредбата на чл.10,ал.4</p> <p>Чл.10 (4) Държавният изпит по ал. 1 за лица, навършили 16 години, обучавани за придобиване на първа, втора, трета и четвърта степен на професионална квалификация, се полага в сесии, определени от училището или професионалния колеж, като първата от тях е не по-късно от 15 работни дни след приключване на обучението, а в ЦПО - държавният изпит се провежда два пъти в месеца на дати, съответстващи на сесията, определени в годишен график, утвърден от НАПОО.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В текстовете на Наредбата – чл. 3, ал. 4 и 10, както и в чл. 10, ал. 4 е направена промяна, като определянето на дати за изпитите в годишен график от НАПОО е заменено с полагането на изпита, вкл. държавния изпит „на дати, посочени в профила на ЦПО в информационната система на НАПОО.“</p>